

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

eneolitu, nejspíše do kultury s nálevkovitými poháry nebo jevišovické kultury. Druhou možností by podporovala i nevelká vzdálenost od známého sídliště jevišovické kultury, rozkládajícího se asi 400 m jihozápadně okolo hranice katastrálních území městských částí Bohunice, Nový a Starý Lískovec (Medunová-Benešová – Vitula 1994).

Michal Přichystal

Literatura

Medunová-Benešová, A., Vitula, P. 1994: Siedlung der Jevišovice-Kultur in Brno-Starý Lískovec. *Fontes Archaeologiae Moraviae* 22, Brno.

Resumé

Brno (Kataster Bohunice, Bez. Brno-město). Kamenice Str. Trichterbecher oder Jevišovicer Kultur (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Bohunice, Nový a Starý Lískovec, okr. Brno-město)

Západně od ulice Netroufalky. JeK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

V roce 2006 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum na rozhraní katastrálních území městských částí Bohunice, Nový a Starý Lískovec při realizaci další etapy výstavby Univerzitního kampusu Masarykovy univerzity, a to budování infrastruktury pro plánovaný Akademický výukový a výzkumný areál a související zázemí. Při této příležitosti bylo v dosud nezastavěném prostoru vymezeném přibližně komunikací ulic Kamenice, Bítečská (tzv. Pražská radiála), Jihlavská a Netroufalky odkryto pokračování známého polykulturního sídliště (viz kapitola Neolit).

V západním úseku stavbou dotčené plochy se podařilo prozkoumat také několik desítek zahloubených objektů jevišovické kultury (Medunová-Benešová – Vitula 1994). Podobně jako v případě starších akcí (srov. Tichý 1972; Vitula 1993) se jednalo o nepravidelně rozmístěné zásobní a běžné sídlištní jámy, mezi kterými chybí pozůstatky obytných staveb, přestože nálezy mazanic s otisky prutů a kůlů existenci takových konstrukcí nasvědčují (srov. Medunová-Benešová – Vitula 1994, 17).

Michal Přichystal

Literatura

Medunová-Benešová, A., Vitula, P. 1994: Siedlung der Jevišovice-Kultur in Brno-Starý Lískovec. *Fontes Archaeologiae Moraviae* 22, Brno.

Tichý, R. 1972: Neolitické osídlení u Brna-Lískovce (okr. Brno), *Přehled výzkumů* 1971, 34–35.

Vitula, P. 1993: Záchranný výzkum neolitických, eneolitických a halštatských objektů na katastrech Starého a Nového Lískovce (okr. Brno-město), *Přehled výzkumů* 1989, 112–113.

Resumé

Brno (Kataster Bohunice, Nový und Starý Lískovec, Bez. Brno-město). Westlich von der Netroufalky Str. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Jundrov, okr. Brno-město)

Ul. Optátova. MMK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy o provedení záchranného archeologického výzkumu, uzavřené mezi objednatelem – Moravská stavební – Invest, a.s., a zhotovitelem – Ústavem archeologické památkové péče Brno, byl proveden záchranný archeologický výzkum na stavbě „bytové domy na ul. Optátova“ k. ú. Jundrov (archiv ÚAPP Brno; nálezková zpráva, č. j. 36/06; 63/06).

Ve výkopech pro základové pasy bylo ovzorkováno a dokumentováno celkem osm sídlištních jam, v jejichž výplni se nacházely zlomky keramiky a polotovary broušené industrie II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou.

Lokalita se nachází na severním okraji intravilánu Jundrova, rozšiřujícího se tímto směrem do bývalé chatové kolonie. Leží na mírném, k východu obráceném svahu spadajícím k pravému břehu Svatky, v nadmořské výšce cca 220 m. Stavba byla situována do prostoru vymezeného ulicemi Optátova a Lelkova, její přesnou polohu udává bod na ZM ČR 1 : 10 000 (list 24-32-24) vzdálený 150 mm od Z sekční čáry a 180 mm od J sekční čáry. Z bezprostředního okolí staveniště nebyly dosud známé žádné archeologické lokality, nejbližší se nalézají na opačném břehu Svatky na katastru Komína, ve vzdálenosti přibližně 800 m vzdušnou čarou.

Martin Geisler

Resumé

Brno (Kataster Jundrov, Bez. Brno-město). Optátova Str. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Komín, okr. Brno-město)

Ul. Hlavní a Absolonova. KNP (?). Sídlíště. Záchranný výzkum.

Při stavbě kruhového obchvatu a komunikace u ulice Hlavní v Brně-Komíně bylo v roce 2006 porušeno již delší dobu známé polykulturní pravěké sídliště (viz kapitola Doba bronzová). Mimo jiné byly odkryty dva porušené objekty datované částí materiálu do eneolitu, nejpravděpodobněji do staršího úseku kultury nálevkovitých pohárů. U obou objektů (K 599, 629) jde o superpozice a ve výplni je obsažen starší i mladší materiál.

David Parma

Resumé

Brno (Kataster Komín, Bez. Brno-město). Hlavní u. Absolonova Str. Trichterbecherkultur (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)

Ul. Cejl 73. JoK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Archeologický výzkum na ul. Cejl 73 (parc. č. 2/2, 5/1, 5/2; informace k výzkumu viz kapitola Středověk a novověk, tam i vyznačení lokality) prokázal osídlení jordanovské kultury. Přiřadit jí lze dvě zásobní jámy.

Antonín Zůbek

Literatura

Polánka, P., Sedláčková, L., Zúbek, A. 2007: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při výstavbě Administrativního a školícího centra Krajského úřadu Jihomoravského kraje Cejl 73, Brno-Zábrdovice*. Nálezová zpráva č. 1/07 uložená v archivu Archaia Brno, o.p.s.

Resumé

Brno (Kataster Zábrdovice, Bez. Brno-město). Cejl Str. 73. Jordanówer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

BŘEZINA (k. ú. Pulkava, okr. Vyškov)

„Obrova noha“, KNP. Výšinné sídliště. Povrchový průzkum.

Koncem roku 2005 jsem byl upozorněn Ing. R. Malečkem na nálezy drobných kousků mazanice pod vývraty stromů na nejsevernějším výběžku „Obrovy nohy“. Příležitostně jsem místo nálezu navštívil a zjistil následující: Známé eneolitické výšinné sídliště je situováno na náhorní plošině stejnojmenného kopce, jehož nejvyšší bod je signován výškovým bodem 379 m. Ze SZ rohu sídliště klesá směrem k severu výrazná svahová šíje, která v nadmořské výšce cca 290 m přechází v ne příliš velkou zato však výraznou ostrožnu, obtékající ze tří stran Drahanským potokem. Západní, severní a východní svahy ostrožny, jejíž vrchol se zvedá více než 30 m nad hladinu zmíněné vodoteče, prudce klesají do údolní nivy, pouze jižní stranou je úzkým sedlem spojena s masivem Obrovy nohy. Viditelné stopy po opevnění jsem však v těchto místech nezjistil. Při zevrubné prohlídce vrcholových partií ostrožny jsem pozoroval několik míst intenzivního výskytu mazanice a ojedinele i zlomky keramiky. Mezi nimi se podařilo celkem spolehlivě identifikovat trn z hliněného bubnu. Na základě dosud získané keramiky lze sídliště datovat do mladšího stupně KNP. Chronologickou vazbu obou sídlišť nelze bez výzkumu spolehlivě stanovit. Na ZM ČR (list 24-24-21) najdeme vrchol ostrožny v okolí bodu, jehož souřadnice jsou 378 mm od Z s. č. a 264 mm od J s. č.

Miroslav Šmíd

Resumé

Březina (Kataster Pulkava, Bez. Vyškov). „Obrova noha“, Trichterbecherkultur. Höhensiedlung. Oberflächensammlung.

HABRŮVKA (okr. Blansko)

Jeskyně Býčí skála. Eneolit. Dokumentace a datování skalních maleb, 2. fáze projektu. Uložení: in situ.

Projekt přímého radiokarbonového datování nástěnných maleb a otěrů pochodní v jeskyni Býčí skála jsme rozložili do dvou fází. Prvá série přímých radiokarbonových dat z černých nástěnných kreseb v jeskyni Býčí skále byla publikována v Přehledu výzkumů 47. Vzorky byly datovány v Centru pro výzkum izotopů Univerzity v Groningen (J. van der Plicht). Aplikace AMS umožnila měřit koncentrace ^{14}C v grafitu, a to ve vzorcích miligramové váhy. Hlavním výsledkem bylo datování kresby jelena v Jižní odbočce do středověku a geometrické kresby v přilehlé boční sínce do eneolitu (Svoboda a kol. 2005).

Vzhledem k středoevropskému významu samotné existence prehistorického (byť postpaleolitického) skalního

Obr. 1. Habrůvka, vstupní portál jeskyně Býčí skála. Habrůvka, entrance of the Býčí skála Cave.

Tab. 1. Býčí skála, celkový přehled radiokarbonových dat z nástěnných kreseb. Býčí skála, summary of the radiocarbon datings from rock paintings.

poloha	datovaný materiál	kontext/symbol	vzorek č.	datum (BP)	datum kal. (1 sigma)	$\delta^{13}\text{C}$ (‰)
boční síň	karbonát	sintrový povlak	GrA-30380	6760 ± 140	5780-5530 calBC	-26.01
boční síň	uhlík	geometrický vzor, pravá část	GrA-28558	4420 ± 50	3265-3240 (25%); 3100-2925 (75%) calBC	-26.23
boční síň	uhlík	geometrický vzor, pravá část	GrA-30969	4305 ± 40	3005-2985 (25%); 2930-2885 (75%) calBC	n/a
boční síň	uhlík	geometrický vzor, levá část	GrA-30400	4680 ± 110	3630-3360 calBC	-28.16
jižní odbočka – vých. stěna	uhlík	jelen	GrA-28556	680 ± 40	1275-1305 (60%); 1365-1385 (40%) calAD	-27.20
jižní odbočka – záp. stěna	uhlík	jelen (?)	GrA-30419	185 ± 40	1660-1685 (25%); 1735-1800 (55%); <1930 (20%) calAD	-27.74